

N:o 45.

Af Herr Per Nilsson: Om tillägg till § 1 i folkskolestadgan.

Att 1842 års Kongl. förordning angående folkskolestadgan verkat mycket godt och mer än hvad man vid dess utgifvande kunde inse, derom bära våra skolor och uppväxande ungdom tillräckligt vittnesbörd, Men för att detta på alla ställen må finna riktig tillämpning och göra full åsyftad verkan, borde den mera fritt få utveckla sig, när folket nu inser både nyttan och nödvändigheten af god folkskola, som skall bilda ungdomen till redliga och dugliga innebyggare inom kyrkan och staten, fästa dem vid deras fädernesland, bereda dem för uppfyllande af sina skyldigheter i kommunala och borgerliga värf, hvarföre det är af högsta vigt att befordra undervisningens framgång. Jag tager mig derföre friheten att påpeka ett väsendtligt hinder för dess utveckling, att större socknar gemensamt skola besluta om alla i socknen varande skolor, tillsättande med lärare, dess aflöning, skolhus, reparation, eldebrand m. m. Jag vill i dess ställe föreslå att, sedan socknarnes skolhus äro bygda på gemensam bekostnad, församlingarne fördelades i distrikter eller skollag enligt reglemente, dessa skollag kunde vinna rättighet genom å behörig kyrkostämma fattadt beslut, som af det domkapitel, hvarunder socknen hör, detsamma fastställde, som derefter sjelf valde sin skollärare af de i vanlig ordning på förslag uppförde, sjelf underhöll skolhuset med reparationer. eldebrand m. m. Denna min föreslagna förändring, helst af stora socknar med 40 och 50 mantal med flera fasta skolor, skulle verka mera håg för skolans framgång, när det vore endast den skola, der egna barn skulle undervisas, som man rådsloge och betalade till, än när det rör en hel socken, der ännu många finnas, som motsätta sig framåtskridandet, om icke af andra skäl, blott af vana eller motvilja för dem som önska sådant. Hvad som ytterligare bidrager till detta mitt förslag är den

erfarenhet jag vunnit inom den församling jag tillhör, der för flera år tillbaka tvänne sådana enskilda skoldistrikt bildats, skolan och undervisningen till stor fördel och fromma, och der en person sköter de ekonomiska göromålen och delgifver ordföranden vid årets slut räkning deröfver, så att han ej besväras dermed. Af hvad jag nu anfört får jag anhålla om tillägg till skolstadgans 1 § af följande lydelse:

Der flera fasta skolor inom en socken finnas, må kyrkostämman kunna besluta socknens fördelning i särskilda skollag, och må, der sådan fördelning skett, hvarje skollag sjelf tillsätta sina lärare, efter i vanlig ordning upprättadt förslag, och sjelf bekosta skolans och materielens vidmakthållande, anskaffande af eldebrand m. m. mot befrielse från liknande utgifter till den öfriga delen af kommunen.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1875.

P. Nilsson.

Häri instämmer

Christoffer Olsson.
